

М.С. ВИННИЧУК, Т.В. ЛУЦКЕР, М.А. ЛАЗАРЧУК, О.О. ПІДДУБНА
Київський національний університет технологій та дизайну

ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННЯ МОДЕЛЕЙ КОЛЕКЦІЇ ЖІНОЧОГО ОДЯГУ В СТИЛІ «МІЛІТАРІ» ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПЛОСКОГО ВИДУ ОЗДОБЛЕННЯ

У статті проаналізовано художньо-проектні характеристики моделей колекції жіночого одягу в стилі «мілітарі» із застосуванням плоского виду оздоблення. В процесі дослідження виділені основні ознаки стилю «мілітарі», проведено аналіз існуючих модних тенденцій. Досліджено всі існуючі види оздоблення та більш детально розглянуто плоский вид оздоблення, а саме – авторський художній розпис, адже він є в даному сезоні трендовим. Плоске оздоблення виконується безпосередньо на поверхні деталей виробу, при цьому просторова форма матеріалу не змінюється. Ці дослідження можна використовувати для подальшої розробки колекції жіночого одягу. Кінцевим результатом проведеної роботи стала розробка колекції «НЕЗЛАМНА». Основою цієї колекції є взаємозв'язок образу, стилю, форм, матеріалів, декоративного та конструктивно-технологічного рішень всіх елементів, характерних для стилю «мілітарі» із застосуванням трендового виду оздоблення.

Ключові слова: стиль «мілітарі», хаки, військова форма, оздоблення, авторський художній розпис, принт, трендовий вид оздоблення.

M.S. VYNNYCHUK, T.V. LUTSKER, M.A. LAZARCHUK, O.O. PIDUBNA
Kyiv National University of Technology and Design

DESIGN OF COLLECTIONS OF WOMEN'S CLOTHING IN THE MILITARY STYLE WITH USE OF FLAT DECORATION

The article analyzes the artistic and design characteristics of models of women's clothing collection in the military style with use of flat decoration. Fashion trends were analyzed and determined that the style of "Military" in the autumn-winter 2018-2019 gaining popularity, the world's leading designers are developing their collections in this style. In the course of research, the main features of the military style are identified: the presence of or the imitation of the chases; stripes on the pants; military jacket with ribbons in the form of orders and military symbols; metallic buttons of large diameter which depict the symbols of the army; leather straps with massive buckles; trousers; shirts and blouses with a collar-stand; coats and jackets of equal cut. It is determined that the assortment of decoration used in the production of modern women's, men's and children's clothes from various materials is quite diverse. For the decoration of clothes used as traditional, long-known species, as well as new, non-traditional, associated with the properties of specific materials and the emergence of new technologies of finishing decoration. A more detailed look at the flat kind of decoration, namely, the author's art painting, since it is trendy this season. Flat decoration is performed directly on the surface of the product details, while the spatial shape of the material does not change. Author's art painting breaks into the fashion world rapidly and fills it with products with exclusive and unique images, since it is almost impossible to create an identical picture manually. Probably, this gives such products a high competitiveness in the fashion industry, as a potential buyer is currently very discerning and wants to stand out among others. Having analyzed the fashion trends in styles and clothes, it is possible to assume that designing a military-style collection using a flat type of decoration, namely, the author's artistic textile decoration, will be very successful. These studies can be used to further develop a collection of women's clothing.

Key words: militarist style, hacks, military form, decoration, author's painting, print, trendy kind of decoration.

Вступ

На сьогоднішній день мода є однією з найприбутковіших сфер бізнесу, яка постійно розвивається, відповідно – зростає конкуренція в модному бізнесі і відбувається постійна активна боротьба за споживача. Тому важливим моментом в сучасному виробництві одягу є розробка нових колекцій одягу, які б відповідали модним тенденціям та виготовлялися з якісних матеріалів. Якщо ознайомитися з історією моди, можна побачити, як державні діячі, війни і революції, економічні кризи і науково-технічний прогрес формують модні тенденції. Саме тому стиль «мілітарі» (військовий стиль), схоже, надовго оселився на подіумах. Військова тема настільки явно читається в колекціях минулих і майбутнього сезонів, що проектування колекції в цьому стилі буде актуальним. Використання трендового виду оздоблення художній розпис, надасть проєктованій колекції індивідуальності.

Постановка завдання

У сучасному світі костюм став живим елементом самовираження, тому дизайн нового часу має містити нові ідеї. Виникає необхідність проектування легко замінних, універсальних виробів аби задовольнити потреби споживача [1].

На сьогоднішній день досить важко здивувати та вразити споживача, оскільки все на світі, в самому своєму принципі ідентичності, зачеплено впливом моди – її здатністю переводити будь-які форми в стан безвладної повторюваності. Тому зараз є дуже актуальним створення авторських колекцій одягу, які б ідентифікували не лише автора як митця, але й покупця як особистість.

Результати дослідження

Одне із основних завдань, які стоять перед сучасним дизайнером, – це застосування досягнень науки, техніки та мистецтва у створенні вишуканого стилю жінки. Оздоблення виробів є достатньо значним досягненням, воно на сьогоднішній день дає можливість значно розширити асортимент швейних виробів, адже завдяки різноманітності його видів можна надати винятковості, привабливості та новизни старим речам, або ж створити ексклюзивний виріб.

В даній статті пропонується художньо-проектна характеристика колекції жіночого одягу в стилі

«мілітарі» із застосуванням плоского виду оздоблення.

Основними засобами об'єднання моделей в творчих колекціях є образні, асоціативні концепції дизайнерів: узгодження форм, пропорцій, ритму формотворчих елементів, колориту, а також об'єднання їх в цілісну систему. В цілому створення колекції передбачає наступний порядок:

- формується концепція на основі тренду, яка втілюється в колекції тканин, форм, конструктивно-декоративних елементів та інших матеріалів для створення колекції;
- створюються перспективні колекції високої моди, які демонструються за півроку до сезону, хоча запропоновані в них стилі та тенденції в масовій моді реалізуються пізніше;
- створюються та розробляються промислові масові колекції на основі тенденцій, показаних в колекціях haute-couture і prêt-à-porter.

Стиль «мілітарі», який отримав свою назву від англійського «military» (військовий), давно і міцно влаштувався, як у світі високої моди, так і в гардеробах звичайних людей, що в повній мірі описує основні особливості і напрям цієї модної течії.

Одним із важливих факторів виникнення нових видів одягу стали воєнні дії. Військовий одяг завжди впливав на зовнішній вигляд повсякденного костюма. З історії відомо, що військовий стиль з'явився під час Першої світової війни, коли всі фабрики виконували виключно військові замовлення, а на звичайний одяг не вистачало ні часу, ні коштів. Після закінчення військових дій залишилась велика кількість військової форми, яку звичайні мирні люди стали перешивати і пристосовувати для повсякденного життя.

Другий сплеск популярності стилю «мілітарі» припав на 1960-і роки, його вподобала тодішня молодь, тим самим, вони висловлювали свій протест проти військових дій у В'єтнамі. В ті ж роки з'явився рух хіпі, який також використовував елементи військового стилю в одязі, який носили, вважалось, що немає необхідності носити звичайні речі в країні, де кожний наступний ранок може розпочатися з піку військових подій.

Ближче до 2000-х років імениті дизайнери звернули увагу на військовий стиль, який прижився серед населення і користувався популярністю, у зв'язку з цим, були створені колекції, які викликали неабиякий фурор у світі високої моди. Таким чином, звичайний військовий одяг перейшов з вулиці на світові подіуми [2].

Сьогоднішні покази в military стилі відрізняються ще більшою оригінальністю моделей і нестандартним підходом до фасонів і силуетів. Від воєнізованих речей 60-70-х років минулого століття залишилися лише деякі риси. Сучасний верхній одяг з елементами military виготовляється з різноманітних тканин. У дизайнерів в пріоритеті м'який кашемір, твід, розкішна шерсть, трикотаж, котон і навіть атлас і шовк. Основні особливості жіночого військового стилю в одязі:

- наявність погонів або їх імітація;
- лампаси на штанах;
- куртка в стилі «мілітарі» з нашивками у вигляді орденів і військової символіки;
- металеві гудзики великого діаметру, на яких зображені символи армії;
- шкіряні ремені з масивними бляхами;
- штани-галіфе;
- сорочки і блузки з коміром-стоячком;
- пальта і жакети прямого силуету.

З військової форми в жіночий костюм увійшли шинелі, пальта з накладними кишенями, акцентовані застібки, аксесуари, комір-стояк, авіатор, взуття, яке має незначну схожість з військовими берцями. Популярність у світовій моді цей стильовий напрям отримав в 1980-і роки, коли Крістіан Діор і Луї Віттон представили світу свої перші колекції одягу в стилі «мілітарі». Завдяки творчому підходу талановиті дизайнери змогли бруталній військовій формі надати жіночності і вишуканості [3]. Стилізовані вироби, які можна віднести до стилю «мілітарі», представлено на рис. 1.

Рис. 1. Стилізація виробів з ознаками стилю «мілітарі»

Стиль «мілітарі» добре прослідковується в останніх колекціях від Christian Dior та Temperley London [4, 5]. Представлена колекція на Тижні моди в Парижі сезону осінь-зима 2018-2019 від Марії Грації Кьюрі натхненна естетикою 60-х. Завдяки декоратору Олександрю де Бетаку модний показ перетворився в повномасштабне шоу, що відсилає до травневих подій у Франції 1968 року [4]. Комплекти колекції в яких чітко прослідковується стиль «мілітарі» представлено на рис. 2.

Рис. 2. Фрагменти колекції Dior «Червоний травень» осінь-зима 2018-2019рр.

Вся увага на декоративні деталі – це один з ключових моментів «мілітарі» в колекції Temperley London. Знаючи про привабливість військової форми, дизайнер Еліс Темперлі знову включається в гру зі стилем «мілітарі» [5], але цього разу велику увагу приділяє саме оздобленню (рис. 3).

Рис. 3. Фрагменти колекції Temperley London в стилі «мілітарі» сезону осінь-зима 2018-2019 рр.

Асортимент оздоблення, яке використовують при виготовленні сучасного жіночого, чоловічого та дитячого одягу з різних матеріалів, досить різноманітний. Для оздоблення одягу використовують як традиційні, давно відомі види, так і нові, нетрадиційні, пов'язані з властивостями конкретних матеріалів і з появою нових технологій виготовлення оздоблення.

Види оздоблення за способом виготовлення можна поділити на три групи: плоске оздоблення; об'ємне оздоблення; додаткові аксесуари.

Плоске оздоблення виконується безпосередньо на поверхні деталей виробу, при цьому просторова форма матеріалу не змінюється. До плоского оздоблення одягу належать:

- оздоблювальні строчки, які підкреслюють і роблять більш помітними конструктивні лінії, шви, краї деталей;
- оздоблення тасьмою, шнуром, суцямом, бахромою, бейкою тощо, які використовують для оздоблення країв деталей;
- вишивка ручна і машинна, яку виконують нитками, бісером, стеклярусом, перлинами, паєтками тощо;
- аплікація, виконана різними способами з різних матеріалів;
- оздоблення металевою, пластмасовою, дерев'яною та іншою фурнітурою (гудзиками, пряжками, блочками, застібною-блискавкою, гачками, кнопками тощо);
- комбінуння різних матеріалів, поєднання тканин однієї фактури різних кольорів; тканин різних фактур одного кольору тощо;
- нанесення зображення на текстиль;
- інше оздоблення [6].

Провідним напрямком в області оздоблення є нанесення зображення на текстиль, яке з кожним

роком стає все популярнішим. Вироби оздоблені зображенням виглядають дуже ефектно і можуть надати винятковості навіть найпростішим виробам.

Основні види друку/нанесення зображення на текстиль:

- Трансферний друк. Виконується з використанням проміжного носія. Технологія термопереносу дозволяє наносити зображення на тканину або безпосередньо на готові вироби: одяг, сумки, парасольки тощо.

- Шовкографія. Принцип друку методом шовкографії полягає в нанесенні фарби на текстиль через трафарет.

- Сублимація (трафаретний трансфер). При сублимації фарба під температурним впливом переходить з рідкого стану в газоподібний і потім проникає у верхній шар волокон зафарбованого текстильного полотна. Малюнок виходить практично фотографічної якості [7].

- Авторський художній розпис текстильних виробів вручну. Кожна річ є ексклюзивною і виконується пензликом вручну акриловими фарбами.

Авторський художній розпис швидкими темпами вривається в світ моди і заповнює його виробами з ексклюзивними та неповторними зображеннями, адже майже нереально створити ідентичні малюнки вручну. Напевно, саме це надає таким виробам високу конкурентоспроможність у фешн-індустрії, так як потенційний покупець в даний час є дуже вибагливим та хоче вирізнитися з поміж інших [8].

Протягом останніх декількох років в світі почали виникати бренди, які працюють виключно з таким видом оздоблення. Використання цього виду дає можливість молодому бренду створити сучасний та оригінальний одяг. Наприклад, український бренд NYMPH DRESSES займається виготовленням одягу з авторським розписом і акцентує увагу саме на ньому. У NYMPH не буває індивідуального пошиву без розпису – це не ательє, а бренд одягу, який створюється винятково з тканин, розписаних вручну (рис. 4). Також є варіант створення унікального виробу з ексклюзивним малюнком [9].

Рис. 4. Фрагменти авторських принтів бренду NYMPH DRESSES та виробів з їх використанням

Творчий акт створення колекції завжди починається з визначення теми, що обумовлює образність майбутніх виробів. Цей етап проектування надзвичайно важливий, тому що правильний вибір теми багато в чому забезпечує актуальність і успіх завершеної роботи. Наступним етапом є накопичення інформаційного матеріалу, який стосується даної теми. Для цього художник-модельєр збирає необхідні відомості, вивчає їх, аналізує за допомогою виконання замальовок і копій різних першоджерел. На основі вивчення накопиченої інформації в художника-модельєра виникає образне рішення проєктованого костюма чи цілої колекції, яку він втілює в ескізах, колажах. Цим роботам притаманна своя графічна манера, ступінь умовності і міра відображення форми, матеріалу, конструкції майбутнього костюма.

Проаналізувавши модні тенденції в стилях та оздобленні одягу, можна припустити, що проектування колекції в стилі «мілітарі» з використанням плоского виду оздоблення, а саме – авторський художній розпис текстильних виробів, буде вдалим. Авторська колекція моделей жіночого одягу в стилі «мілітарі» розрахована для молодих жінок віком від 18 до 29 років, які завжди знаходяться у русі та в центрі уваги.

Художній образ людини у костюмі – це проєктний образ, який визначається призначенням і ситуацією використання. За визначенням, проєктний образ – це художня модель, яка відображає реальний світ; цілісна, свідомо і завершена у своїй будові художня форма, яка має предметний зміст. Пошук образної виразності костюму залежить від особистого бачення дизайнера і його спроможності втілювати будь-які явища оточуючого середовища у різноманітні форми і образи в костюмі.

Передумовою для розробки моделей колекції жіночого одягу є створення планшету ідей або дошки настрою з метою виділення характерних ознак творчого джерела. При складанні планшету ідей використовуються фотографії жінок у стилізованій військовій формі, аксесуари та малюнки пін-ап, що стало джерелом натхнення. Пін-ап, пінап (англ. to pin up – приколювати (мається на увазі плакат, який приколують на стіну)) – особливий стиль американської графіки, поширений в середині ХХ століття. Як

правило, це зображення красивої, найчастіше напівголеної дівчини [10]. Планшет ідей для розробки колекції зображено на рис. 5.

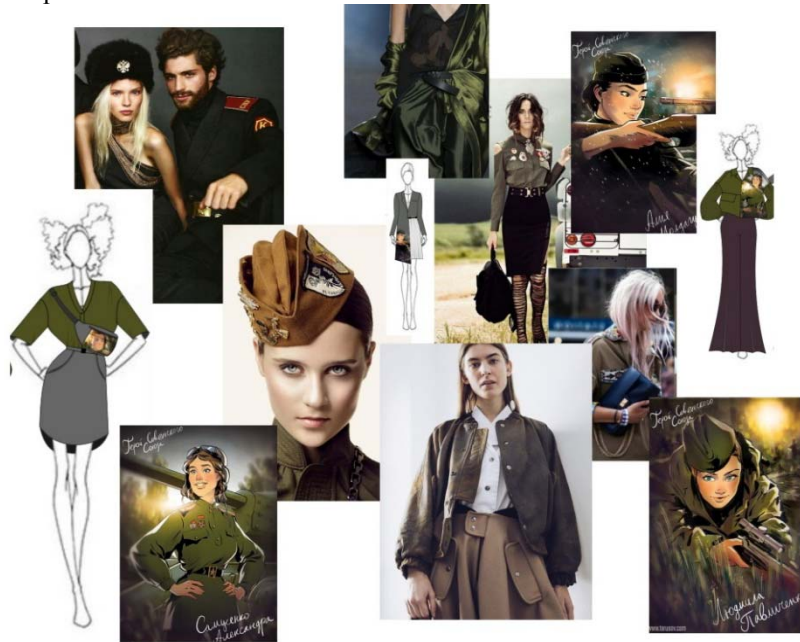

Рис. 5. Планшет ідей для розробки колекції «НЕЗЛАМНА»

Саме художньо-композиційні ознаки творчого джерела надають ідею силуетної форми майбутнього костюму. Подальше вивчення силуетної форми розвиває фантазію, дає матеріал та допомагає вирішити проблему гармонії функціонального та естетичного початку, збагачуючи формальні засоби гармонізації найбільш виразних пропорцій, ритму, симетрії-асиметрії, статичності, динамічності.

При дизайн-проектванні авторської колекції одягу з використанням власних принтів творчим джерелом обрано пін-ап малюнки – портрети жінок військових [11]. Трансформація джерела натхнення відбувається з огляду на його виокремлені, переосмислені та розвинуті характеристики, після чого обирається спосіб їх перенесення на об'єкт дизайн-проектвання, який зміг би максимально відобразити сутність та художнє значення образу колекції. Трансформацію творчого джерела представлено на рис. 6.

Рис. 6. Трансформації творчого джерела

Творчі ескізи конкретизують первинні задуми дизайнера, розвиваються шляхом подальшого вдосконалення і відпрацювання форми, вони мають уточнені пропорції, формотворні і декоративні лінії, колірне рішення, функціональну спрямованість. Для посилення художньої виразності ідеї, стиль костюмографічної мови творчих ескізів колекції вимагає відображення образу, манери носіння костюма, пластики фігури, знакових аксесуарів і доповнень. При системній розробці дизайнер проектує комплекти різноманітних, але функціонально і естетично взаємозв'язаних предметів, які, у свою чергу, є складником більш складних систем [12]. Ескізи моделей колекції побудовано за законами композиції із чітким опрацюванням пластики форм, силуету, застосуванням принципу пропорційності між елементами з продуманим використанням особливостей матеріалу, кольору, малюнка та фактури [13]. Колірне рішення моделей колекції обрано в результаті детального аналізу творчого джерела та матеріалів згідно тенденцій моди. При розробці колекції збережено пряму силуетну форму, що характеризує стиль «мілітарі», але з наданням образу більшої жіночності (рис. 7).

Проектована колекція складається з моделей весняно-літніх виробів різного асортименту, виду одягу, силуету, покрою, конструктивного рішення. Моделі колекції об'єднані між собою одним стильовим

здумом та використаними матеріалами, однак, мають різну конструктивну основу. Також проєктовані вироби доповнюють один одного та становлять художню цілісність, утворюючи неповторний ансамбль. Колекція жіночого одягу в стилі «мілітарі» складається з комплектів, які містять блузки, спідниці, штани, сукню, куртку та тренч. Вироби гармонійно поєднанні між собою у комплекти за допомогою гармонійного поєднання кольорів та трендового виду оздоблення – авторський ручний розпис.

Рис. 7. Художні ескізи моделей одягу колекції «НЕЗЛАМНА»

На основі проведених досліджень магістрами кафедри ергономіки і проєктування одягу КНУТД, Піддубною О. і Лазарчук М. було розроблено, виготовлено і представлено колекцію жіночого одягу в стилі «мілітарі» на міжнародному конкурсі молодих дизайнерів «Печерські каштани» (м. Київ, КНУТД, 2018 р.) під назвою «НЕЗЛАМНА». Зображення моделей авторської колекції представлено на рис. 8.

Рис. 8. Зображення моделей авторської колекції «НЕЗЛАМНА»

Висновки

В межах дослідження проаналізовано структурні, фактурні і пластичні властивості костюму в стилі «мілітарі», виокремлено обрані ознаки, характерні риси для стилю «мілітарі», впроваджено їх під час розробки колекції. Проведено аналіз існуючих модних тенденцій. Також, було проаналізовано види оздоблення за способом виготовлення, основні види нанесення зображення на текстиль, а також обрано для виготовлення колекції плоский вид оздоблення, а саме – авторський ручний розпис. Кінцевим результатом проведеної роботи стала розробка колекції «НЕЗЛАМНА». Основою цієї колекції є взаємозв'язок образу, стилю, форм, матеріалів, декоративного та конструктивно-технологічного рішень всіх елементів,

характерних для стилю «мілітарі» із застосуванням трендового виду оздоблення.

Література

1. Манцевич А. Ю. Совершенствование методов трансформативного формообразования в дизайне костюма [Электронный ресурс] : дисс. ... канд. техн. наук : специальность – 17.00.06 / А.Ю. Манцевич – М., 2013. – 268 с.
2. На валовій: Зухвалий стиль мілітарі в жіночому одязі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://valova.te.ua/2014/12/zuhvalyj-styl-militari-v-zhinochomu-odyazi/>
3. Колосніченко М.В. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу / М.В. Колосніченко, К.Л. Процик. – Київ : КНУТД, 2011. – 238 с.
4. YOU IN FASTION: Колекція Christian Dior осінь-зима 2018-2019. На згадку про студентські протести 1968 року в Парижі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://youinfashion.com.ua/fashion/clothing-collections/kollekciya-christian-dior-osen-zima-2018-2019-v-pamyat-o-studencheskix-protetax-1968-goda-v-parizhe/>
5. MYLITTA: Изысканный стиль милитари от Temperley London [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mylitta.ru/3664-military-luxury-2018-2019.html>
6. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу : навчальний посібник / М.В. Колосніченко, Л.І. Зубкова, К.Л. Пашкевич, Н.В. Остапенко та ін. – К. : ПП«НВЦ Профі», 2014. – 386 с.
7. Друкарство [Електронний ресурс]: Друк по текстилю. – Режим доступу : <http://drukarstvo.com/druk-po-tekstylyu/>
8. Лазарчук М.А. Розробка класифікації різновидів плоского оздоблення одягу та текстильних виробів / М.А. Лазарчук, М.О. Кулакова, Р.В. Хиневич // Тези доповідей XVII Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та студентів [«Наукові розробки молоді на сучасному етапі»], (Київ, 27-28 квітня 2018 р.) / Мін-во освіти і науки України, КНУТД. – К. : КНУТД, 2018. – С. 119-120.
9. Есть такой бренд: Nymph Dresses [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://thedevochki.com/2017/07/13/est-takoj-brend-nymph-dresses/>
10. Пін-ап / Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%96%D0%BD-%D0%B0%D0%BF>
11. Герой: Женщины-герои ВОВ в стиле пинап [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://myvklive.ru/geroy/zhenshtini-geroi-vov-v-stile-pinap>
12. Дизайн: очерки теории системного проектирования / под. ред. Соловьевой Л. А. – Издательство Ленинградского университета, 1983 г. – 185 с.
13. Єременко І. І. Джерело натхнення в дизайні одягу: аспекти вивчення і використання в творчому процесі [Електронний ресурс] / І. І. Єременко // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. – 2007. – № 9. – С. 41–48. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2007_9_5

References

1. Mancevich A. Ju. Sovershenstvovanie metodov transformativnogo formoobrazovaniya v dizajne kostjuma [Elektronnij resurs] : diss. ... kand. tehn. nauk : special'nost' – 17.00.06 / A.Ju. Mancevich – M., 2013. – 268 s.
2. Na valovii: Zuhvalyi styl militari v zhinochomu odiazii [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://valova.te.ua/2014/12/zuhvalyj-styl-militari-v-zhinochomu-odyazi/>
3. Kolosnichenko M.V. Moda i odiah. Osnovy proektuvannia ta vyrobnytstva odiahu / M.V. Kolosnichenko, K.L. Protsyk. – Kyiv : KNUVD, 2011. – 238 s.
4. YOU IN FASTION: Kolektsiia Christian Dior osin-zyma 2018-2019. Na zghadku pro studentski protesty 1968 roku v Paryzhi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://youinfashion.com.ua/fashion/clothing-collections/kollekciya-christian-dior-osen-zima-2018-2019-v-pamyat-o-studencheskix-protetax-1968-goda-v-parizhe/>
5. MYLITTA: Izyskannyj stil' militari ot Temperley London [Elektronnij resurs]. – Rezhym dostupu : <https://mylitta.ru/3664-military-luxury-2018-2019.html>
6. Erhonomika i dyzain. Proektuvannia suchasnykh vydiv odiahu : navchalnyi posibnyk / M.V. Kolosnichenko, L.I. Zubkova, K.L. Pashkevych, N.V. Ostapenko ta in. – K. : PP«NVTs Profi», 2014. – 386 s.
7. Drukarstvo [Elektronnyi resurs]: Druk po tekstyliu. – Rezhym dostupu : <http://drukarstvo.com/druk-po-tekstylyu/>
8. Lazarchuk M.A. Rozrobka klasyfikatsii riznovydiv ploskoho ozdoblennia odiahu ta tekstylnykh vyrobiv / M.A. Lazarchuk, M.O. Kulakova, R.V. Khynevytch // Tezy dopovidei KhVII Vseukrainskoi naukovoï konferentsii molodykh uchenykh ta studentiv [«Naukovi rozrobky molodi na suchasnomu etapi»], (Kyiv, 27-28 kvitnia 2018 r.) / Min-vo osvity i nauky Ukrainy, KNUVD. – K. : KNUVD, 2018. – S. 119-120.
9. Est' takoj brend: Nymph Dresses [Elektronnij resurs]. – Rezhym dostupu : <http://thedevochki.com/2017/07/13/est-takoj-brend-nymph-dresses/>
10. Pin-ap / Vikipedija [Elektronnij resurs]. – Rezhym dostupu : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%96%D0%BD-%D0%B0%D0%BF>
11. Geroj: Zhenshiny-geroi VOV v stile pinap [Elektronnij resurs]. – Rezhym dostupu : <http://myvklive.ru/geroy/zhenshtini-geroi-vov-v-stile-pinap>
12. Dizajn: ocherki teorii sistemnogo proektirovaniya / pod. red. Solov'evoy L. A. – Izdatel'stvo Leningradskogo universiteta, 1983 g. – 185 s.
13. Ieremenko I. I. Dzherelo natkhnennia v dizaini odiahu: aspekty vyvchennia i vykorystannia v tvorchomu protsesi [Elektronnyi resurs] / I. I. Yeremenko // Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dizainu i mystetstv. Mystetstvoznavstvo. Arkhitektura. – 2007. – № 9. – S. 41–48. – Rezhym dostupu : http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2007_9_5

Рецензія/Peer review : 25.11.2018 р.

Надрукована/Printed : 15.2.2019 р.

Рецензент: д.т.н., проф. Пашкевич К.Л.